

12 Obsah vzdělávání

Klíčové kompetence:

Dlouhodobý proces, souhrn dovedností, vědomostí, postojů a schopností, které žáci postupně získávají a zdokonalují. Prolínají se všemi činnostmi zájmového vzdělávání

Kompetence k učení:

- Vedeme žáky tak, aby získané zkušenosti uplatnili v praxi, aby každou práci dokončili
- Podněcujeme s žáky, aby si kladli otázky a hledali na ně odpovědi, aby získané vědomosti dávali do souvislostí a uplatňovali je v praktických situacích a pracovali podle pokynů

Kompetence k řešení problémů:

- Žák si všímá dění kolem sebe
- Snaží se řešit situace a pochopit problém, promýšlet řešení (správná x chybná), vyhýbá se řešení, které nevede k cíli

Kompetence komunikativní:

- ovládá řeč
- vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- mluví kultivovaně, umí naslouchat druhým

Sociální a interpersonální kompetence:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně zodpovídá a nese důsledky
- projevuje ohleduplnost, citlivost, respektuje dohodnutá pravidla
- spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, respektuje jiné

Občanské kompetence:

- učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů
- odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu
- chová se odpovědně s ohledem na své zdraví, dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých

Kompetence k trávení volného času:

- orientuje se v možnostech trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti

- rozvíjí své zájmy individuálně i v organizovaných skupinách
- dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času
- vytváří návyky pro zdravý životní styl

Vzdělávací a výchovné oblasti

1. Místo, kde žijeme

- poznáváme nejbližší okolí, domov, škola, družina, objekty v obci – exkurze
- orientujeme se v prostoru a čase, besedy o obci a její historie, regionální pověsti, blízká města
- dodržujeme bezpečnost při cestě do školy, na vycházkách, řešíme dopravní situace

2. Lidé kolem nás

- osvojujeme zásady vhodného a společenského chování, tolerance, empatie, vzájemné úcty
- vytváříme kamarádské vztahy
- připomínáme si národní svátky, zvyky a tradice
- vytváříme kladný vztah k spolužákům
- seznamujeme se s prací dospělých (povolání)
- sestavujeme a dodržujeme správný režim dne, upevňujeme pravidelné návyky
- umíme využít správně a účelně svůj volný čas

3. Člověk a zdraví

- poznáváme podstatu zdraví a příčiny nemoci, zdravotní prevence, osobní hygieny, čistoty
- získáváme základní znalosti o svém těle formou her a soutěží
- poučujeme se o úrazech, jejich předcházení, první pomoc, řešíme modelové situace
- sportovní aktivity – soutěže, závody, vycházky, upevňujeme TV dovednosti, sebeobslužné dovednosti
- přejímáme zdravý životní styl, umíme odpočívat
- seznamujeme se se základními pravidly silničního provozu a chování chodce, cyklisty

4. Člověk a příroda

- pravidelně pobýváme venku, vycházky do přírody
- pozorujeme změny v ročních obdobích, určujeme přírodniny, počasí a jeho vlivy
- pečujeme o květiny
- ekologická výchova – ochrana přírody, třídění odpadů
- rozvíjíme poznatky ve výtvarném zpracování a pracovních činnostech
- získáváme vědomosti a praktické dovednosti při tematických vycházkách a soutěžích

5. Informační a komunikační technologie

- základy práce s počítačem
- vyhledáváme informace na internetu
- pracujeme s texty a obrázky v textovém a grafickém editoru

6. Umění a kultura

- kultura chování, stolování, cestování
- seznamujeme se s různými výtvarnými technikami
- vytváříme vztah k uměleckým hodnotám
- připomínáme lidové zvyky a tradice
- vyjadřujeme se spisovně - dramatická výchova, citová výchova
- rozvíjíme hudební, hudebně pohybové a poslechové schopnosti
- podílíme se na výzdobě ŠD
- osvojujeme estetiku, citlivě vnímáme okolní svět
- seberealizujeme se v pracovních činnostech, výtvarně zpracováváme přírodní materiál, keramiku, dodržujeme bezpečnost práce
- využíváme velkou škálu výtvarných technik (stálé doškolování)

Vzdělávací a výchovná oblast: Školní družina

Činnosti ŠD se prolínají, navazují na sebe, jsou voleny a uskutečňovány s přihlédnutím k únavě žáků, počasí a dobrovolnosti.

Místo kde žijeme

Tematický okruh	Činnosti	Poznámky
• naš domov• naše obec• naše škola	Vyprávění o životě rodiny Popis domu, zařízení – kreslení, kartónové modely Adresa, volný čas trávený se zákonnými zástupci Okolí domu Porovnáváme bydlení dříve a nyní Poznáváme na vycházkách, jak se mění obec (okolí), dobové pohlednice, beseda s kronikářem Beseda se starostou Významné budovy (vycházky, kreslení, malování a poznávání služeb) Průvodce obcí – poznávání zajímavostí, památek (přehráváme scénky) Okolí obce, krajina, hledáme orientační body, chováme se správně v přírodě Čteme pověsti a příběhy z regionu, o historii, tvoříme ilustrace Besedujeme o práci veřejných činitelů, o porušování zákona, o práci policie Kreslíme, čím bychom chtěli být, hry na řemesla, naše představa, co bychom zlepšili v obci Doprava, dramatizace o cestování, kresby, jízdní řády Exkurze do místních podniků, institucí Objevujeme zajímavá místa, historické budovy, památné stromy	

• Česká republika	Orientace po budově školy, odborné pracovny Povídání s ředitelem školy, pozorujeme práci všech pracovníků Bezpečná cesta do školy (vpravo, vlevo) Dopravní předpisy, značky, pravidla pro chodce, cyklisty (hry a výtvarné činnosti, soutěže, testy) Hra - přepravujeme se hromadnými dopravními prostředky Den učitelů – J. A. Komenský, dárky, přání Poznáváme státní symboly, mateřský jazyk, vlast (filmy, pohledy, knihy), české pověsti Hlavní město Praha – sídlo prezidenta Nežijeme tu sami (obyvatelstvo, národnostní menšiny) Cestujeme prstem po mapě, turistika, prázdninové cestování	

Lidé kolem nás

Tematický okruh	Činnosti	Poznámky
• rodina • kamarádi	Naši zákonní zástupci, prarodiče, členové širší rodiny Povídáme si o povolání zákonných zástupců – pantomima kresba Jmeniny a svátky – vyrábíme přání Čteme ukázky z literatury – ze života rodiny Vyprávíme, jak pomáháme doma, sestavujeme rodokmen (koláž) Den matek – čteme literární ukázky a poezii, kresba, výroba dárečků, vázání kytic Besedujeme, co pro nás zákonní zástupci dělají Příběh peněz, učíme se šetřit (jídlo, peníze, energie), všímáme si cen výrobků a hodnoty peněz (hra Na prodavače) Umíme ocenit práci svou i druhých Vítáme prvňáky v družině	

• svátky a oslavy • správně se chováme	Seznamovací hry, kresba, malba kamarádů, autoportrét Poznáváme a hodnotíme lidské vlastnosti – kamarád, přítel, spolužák Při hře zjišťujeme, jak se známe (poznáme kamaráda po hlase, podle hmatu, popisu a vlastností) Jak můžeme pomáhat (první pomoc, pořádek ve svých věcech, školních pomůckách, drobné opravy her, třídění odpadu, přemýšlíme o vandalismu) Věnujeme se sebeobslužné činnosti Nejsme všichni stejní – smyslové hry, čteme příběhy dětí z celého světa, pohádky Připravujeme společné odpoledne s mateřskou školou Vyrábíme dárky k zápisu do první třídy Seznamuje se v kalendáři se svátky a výročími, dárky, výzdoba ŠD a chodby Adventní čas a Vánoce – výzdoba, čteme, vyrábíme dárky, pečeme perníky, seznamujeme se se zvyky a tradicemi, zpíváme koledy, balíme dárky, pořádáme vánoční diskotéku Masopustní čas – výroba masek, lidové zvyky a tradice, výtvarně ztvárňujeme zážitky z karnevalů, masopustní diskotéka se soutěžemi Velikonoce – poznáváme jarní, národní a místní zvyky, zdobíme kraslice, vyrábíme přání, využíváme přírodní materiál (píšťalky, pomlázky) Den dětí – diskotéka s hrami a soutěžemi, pálení ohně, sportovní soutěže a hry Měsíc knihy – učíme se vážit si knihy, návštěva knihovny Používáme kouzelná slova (besedy scény) Zdravíme správně, jak se zdravilo dříve a nyní Cvičíme etiku, společenské chování, využíváme literaturu a scény Tančíme lidové tance, cvičíme taneční kroky	

	Hrajeme na vyřizování vzkazů Hodnotíme chování ve školní jídelně, pěstujeme základy slušného stolování hygienické návyky Umíme se chovat v kulturních zařízeních, jak se oblékáme Připomínáme si vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích a v silničním provozu (scénky, testy, obrázky) Mluvíme správně? – dechová cvičení, jazykolamy, říkadla, dramatizace, vymýšlíme příběhy, čtení Pracujeme s gesty, pantomimické scénky Seznamujeme se s mediální výchovou – vhodný výběr pořadů, hra na televizního hlasatele, vědomostní soutěže, rozhovory o pořadech	

Člověk a zdraví

Tematický okruh	Činnosti	Poznámky
• naše tělo	Poznáváme své tělo, čerpáme s encyklopedie Zjišťujeme poznatky o našem těle (míra, váha, části těla) Obkreslujeme lidské postavy a doplňujeme části lidského těla, kvizy Pečujeme o své zdraví – co nám prospívá, co nám škodí Povídáme si o prevenci, úrazech, nemocích Návštěva lékaře – scénky, výtvarné zpracování, četba Seznamujeme se se základy první pomoci Vytváříme hygienické návyky – Čistota půl zdraví, příběh o kapesníku Léčivá příroda – hledáme v atlasu rostlin, sbíráme byliny, ochutnáváme čaje, čteme literaturu o lidovém léčitelství Pečujeme o chrup, procvičujeme techniku čištění	
• denní režim	Tvoříme si vhodný denní režim (relaxace, odpočinek, volba činností) Hrajeme hry Společné zájmy, odhad času	

• zdravý jídelníček • chceme být zdraví • nebojíme se pohybu	Hodně využíváme volný čas – zájmové činnosti Učíme se hodiny, měříme čas, vymýšlíme modelové situace, kdyby nešel čas Besedujeme o využití volného času, kreslíme svou zájmovou činnost Využíváme hry, při nichž cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení Využíváme počítač k získávání informací, pracujeme s didaktickými hrami Sestavujeme desatero zásad zdravé výživy Vystavujeme, kreslíme ovoce a zeleninu Vystřihujeme obrázky zdravých a méně zdravých potravin – soutěže, koláže Soutěžíme ve smyslovém poznávání potravy Připravujeme rychlé pohoštění, prostíráme stůl Poznáváme houby, ověřujeme si znalosti na vycházkách Procvičujeme si tělo každodenním pohybem (hry, závody, atletika) Co nás může ohrozit, předvádíme chování v silničním provozu, poznáváme jedovaté a nebezpečné rostliny Vyprávíme, co nám může uškodit (zvířata, lidé aj.) Jsme malými zachránci, používáme lékárničku, osvojujeme si základy první pomoci, učíme se telefonovat tísňová volání, odhalujeme nebezpečí – návykové látky, kresba plakátů Denně chodíme do přírody, na hřiště. Učíme se nové hry, překonáváme přírodní překážky Pořádáme pohybové soutěže, sportovní hry Relaxujeme při hudbě Seznamujeme se s pravidly míčových, pohybových a kolektivních her Zajímáme se o sportovní dění, o sportovce a významné sportovní soutěže – výtvarné zpracování	

	Víme co je „fair play“, hodnotíme objektivně Podnikáme turistické výlety	

Člověk a příroda

Tematický okruh	Činnosti	Poznámky
• příroda kolem nás • stromy a keře • květiny • zvířata	Na vycházkách pozorujeme přírodu, porovnáváme změny ve všech ročních obdobích Upevňujeme pravidla o chování v přírodě Vyhledáváme poznatky v encyklopedii, na internetu, PC výukových programech Vyrábíme z přírodnin, využíváme listy a plody na obtisky, koláže, frotáže, navlékání Vyrábíme figury – skřítkové podzimníčci, stavíme domečky Poznáváme druhy a části rostlin (kmen, tvar koruny i listů, plody) Pozorujeme, jak se mění strom během roku (jehličnatý, listnatý, ovocné stromy) Podnikáme vycházky do sadů – kresba, modelování a ochutnávka plodů Poznáváme druhy a povídáme si o podmínkách růstu Pečujeme o květiny, pěstujeme muškáty na výzdobu ZŠ, zkrášlujeme prostředí Klíčíme semínka, řízkujeme a přesazujeme rostliny Využíváme atlasy rostlin, odbornou literaturu Kreslíme, malujeme kombinovanými výtvarnými technikami, vážeme kytice Poznáváme život v trávě – četba O. Sekora, V. Deyl, Mateřidouška Ochrana mraveniště Poznáváme život na stromech, ptáci a jejich hlasy, hra Ptáčku jak zpíváš	

• roční období • podzim • zima • jaro	Využíváme videozáznamy, obrázky, naučnou lit., atlasy Sledujeme odlety ptáků, pomáháme jim v zimě, čteme stopy Modelujeme hnízda, kresba Hrajeme Společné zájmy – oblíbené zvířátko Dramatizace Zvířátka se představují Poznáváme zvířata volně žijící, čteme ze stop Získáváme informace o životě zvířat z jiných kontinentů, ZOO – výtvarné zpracování Učíme se poznávat zvířata a jejich mláďata Vyprávíme o našich mazlíčcích = domácí zvířata, jak se o ně staráme Navštívujeme zemědělskou farmu, povídáme si o užitku zvířat Kreslíme zvířata, modelujeme, hrajeme pexeso, Abecedu, vybarvujeme dle čísel Vyrábíme zvířata z přírodnin, skládáme z papíru Besedujeme a sledujeme změny v přírodě, život zvířat, vztahy mezi zvířaty Učíme se básničky a písničky s přírodní tematikou Dramatizujeme jednoduché pohádky se zvířecími hrdiny Na vycházkách pozorujeme a poznáváme živočichy a rostliny a vědomosti procvičujeme při didaktických hrách kvízech a soutěžích Besedujeme o ročních obdobích Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě Poznáváme pojmy rok, měsíc, týden, den, výroba kalendáře Soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny a jejich zpracování Vyrábíme a pouštíme draky Jdeme do ovocného sadu, pozorujeme práci na poli Sbíráme kaštiny, šípky, žaludy Beseda s myslivcem	

• léto • počasí • ochrana životního prostředí	Zamykáme les – výroba klíče Pomáháme přežít zimu zvířatům a ptákům, zdobíme vánoční strom pro zvěř Návštěva živého Betléma na farmě Dáme pozor na zamrzlé vodní plochy Na vycházkách pozorujeme jarní práce na zahradě na poli Poznáváme druhy jarních květin – kreslíme, malujeme Známé mláďata domácích zvířat, kreslení, modelování Sbíráme léčivé byliny Organizujeme družinovou kuličkádu Vyrábíme z přírodních materiálů (vrbové proutí aj.) Chováme se bezpečně při koupání, opalování Jak se zachováme při bouřce Putujeme po turistických cestách, práce s mapou, plánujeme výlety Vyhodnocujeme pilné a úspěšné žáky, odměny Vyhledáváme v literatuře pranostiky, uvažujeme o jejich smyslu Určujeme počasí, značky Sledujeme předpověď počasí v televizi a porovnáváme, jak bylo Den Země – sbíráme náměty co by se dalo zlepšit v našem okolí, pozorujeme čistotu a úpravu v našem okolí Pomáháme při úklidu okolí školy, bydliště Besedujeme, jak můžeme pomoc živé i neživé přírodě Třídíme odpad Besedujeme a pozorujeme, jak člověk škodí nebo pomáhá přírodě Hra Všímálek, určujeme, co do přírody nepatří Besedujeme o vodě, jejích skupenstvích a významu, provádíme jednoduché pokusy Ochrana a čištění vodních toků	

	Známe a dodržujeme zásady rozdělávání ohňů v přírodě Navrhujeme jak chránit životní prostředí v okolí Vyhledáváme údaje o ohrožených druzích v přírodě Lisujeme rostliny pro výtvarné zpracování, herbář Seznamujeme se s vývojem přírody od pravěku	

Bezpečnost a ochrana zdraví

- pro činnost školní družiny platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu
- žáci školní družiny jsou poučeni o bezpečnosti a záznam o poučení je uveden v třídní knize
- pitný režim žáků školní družiny je zajištěn (vlastní sirupy, automat)
- dostupnost prostředků první pomoci je vyhovující (kontakt na lékaře)

Dokumentace

- zápisní lístky k pravidelné docházce
- přehled výchovně vzdělávací práce
- docházkový sešit
- ŠVP
- Vnitřní řád ŠD

Autoevaluace

- vedeme žáky k sebehodnocení
- průběžně hodnotíme jednotlivé činnosti, akce a chování žáků (žáci a vychovatelka)
- celoroční hodnocení činností ŠD